

2025 RAMAZAN VAAZ SİLSİLESİ:

9.GÜN

RASULULLAH'IN RAMAZAN'DAKİ İBADET HAYATI (SAHUR, İFTAR, TERAVİH UYGULAMALARI)

YAZAR: ALİ AYKAÇ

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : لَا يَزَالُ النَّاسُ بِحَيْرٍ مَا عَجَّلُوا الْفِطْرَ

“İnsanlar iftarı çabuk yaptıkları sürece
hayır üzere olmaya devam ederler.”

Buhârî, Savm, 45; Müslim, Sıyam, 48.

WhatsApp İletişim

daha fazlası için:
www.aliaykac.com

iletişim : (0)541 934 3778

Tüm içeriklerin kısmen ya da tamamen izinsiz kopyalanması, çoğaltılması, kullanılması, yayınlanması ve dağıtılması kesinlikle yasak olup kul hakkını ihlâl eder. Ayrıca bu yasağa uymayanlar hakkında 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu uyarınca telif hakları üzerinden yasal işlem yapılacaktır.

بِسْمِ اللَّهِ، الْحَمْدُ لِلَّهِ، وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ

Hamd, bizleri bir kez daha **rahmet ve mağfiret mevsimi olan Ramazan'a** eriştiren, bizlere orucu farz kılan ve kulluğumuzun idrakine varmamız için fırsatlar sunan Yüce Allah'a mahsustur. **Salât ve selâm**, bu ayın nasıl ihya edilmesi gerektiğini yaşayarak öğreten, kulluk yolunda en güzel örneğimize olan **Peygamber Efendimiz Muhammed Mustafa ﷺ**'in, onun âline, ashabına ve kıyamete kadar onun izinden giden tüm mü'minlerin üzerine olsun!

Pek Aziz ve Muhterem Müslümanlar,

Ramazan, oruç ibadetinin zirveye ulaştığı, nefis terbiyesinin derinleştiğı ve mü'minlerin manevi atmosferi daha yoğun hissettiğı bir zaman dilimidir. Bu ayda sahur ve iftar, yalnızca bir yemek vakti değıl, Allah'ın rahmetinin tecelli ettiğı ve ibadetlerin kabulüne vesile olan özel anlardır. Rasûlullah ﷺ sahurunu teşvik etmiş ve bu vakitte yemeğın bereketli olduğunu ifade etmiştir: ***“Sahur yapınız, çünkü sahurda bereket vardır.”***¹

Bu hadis, sahurun sıradan bir yemek olmadığını, mü'minler için **bereketin, rahmetin ve manevi kazanımların kapısını açan bir nimet olduğunu** ortaya koymaktadır. Efendimiz ﷺ sahurda

¹ Buhârî, Savm, 20; Müslim, Siyam, 45. قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : تَسَحَّرُوا فَإِنَّ فِي السَّحُورِ بَرَكَةً

genellikle hafif ve kolay sindirilebilir yiyecekler tüketmiş, sahurun son vaktine kadar geciktirilmesini tavsiye etmiştir.

İftar vakti ise, Allah'ın mü'minlere rahmetiyle tecelli ettiği bir andır. Efendimiz ﷺ iftarı vaktinde açmaya özen göstermiş ve şöyle buyurmuştur: ***“İnsanlar iftarı çabuk yaptıkları sürece hayır üzere olmaya devam ederler.”***²

Bu uygulama, oruç ibadetinin vakti geldiğinde geciktirilmemesi gerektiğini, aynı zamanda Allah'ın nimetlerine şükür bilinciyle yaklaşmanın önemini göstermektedir. Efendimiz ﷺ iftarını genellikle hurma veya su ile açar, ardından namaz kılardı.

İftar sırasında yaptığı dua ise mü'minler için bir sünnet olarak kabul edilmiştir: ***“Allah'ım! Senin rızan için oruç tuttum, sana iman ettim, sana tevekkül ettim ve senin verdiğin rızıkla orucumu açtım.”***³

Ramazan ayı, yalnızca gündüzleri oruçla ihya edilmez. Geceleri de ibadet, namaz ve dua ile değerlendirilir. Efendimiz ﷺ bu ayın manevi iklimini derinden hisseder ve gecelerini namaz, Kur'ân ve tefekkürle geçirirdi.

² Buhârî, Savm, 45; Müslim, Siyam, 48. قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : لَا يَزَالُ النَّاسُ بِخَيْرٍ مَا عَجَّلُوا الْفِطْرَ

³ Ebû Dâvûd, Savm, 22. قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : اللَّهُمَّ إِنِّي لَكَ صُمْتُ وَبِكَ آمَنْتُ وَعَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ وَعَلَى رِزْقِكَ أَفْطَرْتُ

Ramazan ayı, ibadetin zirveye ulaştığı, ruhlarımızın arındığı ve manevi olarak yeniden dirildiğimiz müstesna bir zaman dilimidir. Geceler, teravih namazı, dua, tefekkür ve Kur’ân tilavetiyle ihya edilir. Ancak burada, ibadetler arasındaki dengeyi korumak, en az ibadetleri yerine getirmek kadar önemlidir.

Teravih namazı, mü’minlere büyük bir lütuf ve sevap kapısıdır. Rasûlullah ﷺ bu namazı hem bireysel hem de cemaatle kılmış, ancak farz olarak algılanmaması için her gece cemaatle kılmayı sürdürmemiştir. Sahâbîler, Efendimiz’in ﷺ Ramazan’daki namazlarını gözlemleyerek teravihin ehemmiyetini kavramış ve ona büyük bir ihtimam göstermişlerdir. Ancak bu namaz, bir sünnettir ve hiçbir sünnet, farzların önüne geçmemelidir.

Rasûlullah ﷺ farz namazların ehemmiyetine dair şöyle buyurmuştur: ***“İslam beş temel üzerine bina edilmiştir.”***⁴

Bu beş temel arasında **namazın farz oluşu**, İslam’ın en sağlam sütunlarından biridir. Öyle ki Peygamberimiz ﷺ sabah namazının iki rekâtlık farzını dünyalara değişmeyeceğini ifade etmiştir: ***“Sabah namazının iki rekât sünneti dünya ve içindekilerden daha hayırlıdır.”***⁵

⁴ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : ...بُنِيَ الْإِسْلَامُ عَلَى خَمْسٍ. Buhârî, Îmân, 1; Müslim, Îmân, 19.

⁵ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : رَكَعَتَا الْفَجْرِ خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا. Müslim, Müsâfirîn, 96.

Böylesine kıymetli bir sünnet bile, farzın önüne geçmezken, sünnet olan bir namaz için farz namazların ihmal edilmesi büyük bir hatadır. Bugün bazı Müslümanlar, teravih namazını büyük bir şevkle kılarken, sabah namazına aynı hassasiyeti göstermeyebiliyor. Oysa ibadet, bir denge ve öncelik sırasıyla yerine getirildiğinde anlam kazanır.

Eğer teravihi kılarken yorgun düşüp sabah namazına kalkamıyorsak, burada bir denge sorunu vardır. Eğer Ramazan gecelerinde saatlerce namaz kılıp, ama sabah namazının farzına gereken özeni göstermiyorsak, burada ciddi bir eksiklik vardır.

Rasûlullah ﷺ bizlere ibadet şevkini, ama aynı zamanda ibadette hikmeti öğretmiştir. Ramazan gecelerini ihya ederken, farz olan ibadetlere sadakatimizi artırmalı, sünnet olan ibadetleri ise bu sadakatin bir bereketi olarak hayatımıza katmalıyız.

Şimdi kendimize soralım: Teravih namazına gösterdiğimiz hassasiyeti, günlük beş vakit namaza ve özellikle sabah namazına ne kadar gösteriyoruz? Ramazan gecelerini ihya etmeye çalışırken, asıl sorumluluklarımızı göz ardı mı ediyoruz?

İbadette dengeyi gözetmek, Peygamberimiz ﷺ sünnetidir. O hâlde, biz de bu dengeyi ne kadar koruyabiliyoruz?

Efendimiz ﷺ Ramazan'ın son on gecesinde ibadetlerini daha da artırır, ailesini de bu ibadetlere teşvik ederdi:

“Peygamber ﷺ Ramazan’ın son on günü girince, geceleri ihya eder, ailesini uyandırır ve ibadete daha çok yönelirdi.” ⁶ Bu hadis, Kadir Gecesi’ni arayarak Ramazan’ın son günlerini ibadetle değerlendirmemiz gerektiğine işaret etmektedir. Çünkü **bu gece, bin aydan daha hayırlıdır.** ⁷

Ramazan, sadece bireysel ibadetlerin değil, aynı zamanda toplumsal dayanışmanın, infak ve cömertliğin en yoğun yaşandığı aydır. Efendimiz ﷺ zaten cömertliğiyle bilinir, ancak Ramazan’da bu cömertlik zirveye ulaşırdı. İbn Abbas *radiyallâhu anh* şöyle anlatmaktadır: **“Rasûlullah ﷺ insanların en cömerdi idi. En cömert olduğu zaman ise Ramazan ayıydı. Cebrâîl aleyhisselâm ona gelir, Kur’ân’ı birlikte müzakere ederlerdi. Rasûlullah ﷺ hayırda esen rüzgâr gibi olurdu.”** ⁸

Peygamber Efendimiz ﷺ’den öğrendiğimiz üzere, Ramazan yalnızca oruç tutmaktan ibaret değildir. Sahurdan iftara, geceleri ihya etmekten infaka kadar her yönüyle kulluğumuzu derinleştiren bir fırsattır.

⁶ Buhârî, *Fadlu Leyleti’l-Kadr*, 5; Müslim, *İtikâf*, 7. **كَانَ النَّبِيُّ ﷺ : إِذَا دَخَلَ الْعَشْرُ شَدَّ مِئْزَرَهُ وَأَحْيَا لَيْلَهُ وَأَيَّقَطَ أَهْلَهُ**

⁷ Kadir, 97/3. **لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ**

⁸ Buhârî, *Bed’ü’l-Vahy*, 5; Müslim, *Fezâil*, 50. **كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : أَجْوَدَ النَّاسِ وَكَانَ أَجْوَدَ مَا يَكُونُ فِي رَمَضَانَ حِينَ يَلْقَاهُ جَبْرِيلُ فَيَدَارِسُهُ الْقُرْآنَ، فَلَرَسُولُ اللَّهِ ﷺ أَجْوَدُ بِالْخَيْرِ مِنَ الرِّيحِ الْمُرْسَلَةِ**

Bugün bizler, sahur ve iftarımızı nasıl yapıyoruz? Teravih namazlarına ne kadar önem veriyoruz? Gecelerimizi ibadet ve tefekkürle geçiriyor muyuz? Cömertlik ve infak bilincimiz ne durumda?

Rabbimiz! Bizleri, Ramazan'ı yalnızca bir ayla sınırlamayan, onun ruhunu ve kazandırdığı güzel hasletleri hayatımızın her gününe taşıyan kullarından eylesin!

Rabbimiz! Bizleri, teravihi şuurla kılan, farz namazlarını asla ihmal etmeyen mü'min kullarından eylesin! (Âmin!..)

وَأَخِرُ دَعْوَاهُمْ أَنِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، الفاتحه